

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszo-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasas petisor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

A gazdasági egyletről.

Lapunk a gömörmezei gazdasági egyesülettel szemben éveken keresztül vitte a Gábor-angyalának a szerepét, mert örökké és hareziasan fujta a riadót, a mely a holtat feltámasztani és új életre birni hivatott leendett.

Az igazat megvallva, olykor-olykor ostort is fontunk, és vertük vele kiméltlenül az indolentiát, a melylyel sokan saját mezőgazdasági anyagi érdekeiket elhanyagolják, a panaszos jajgatót és nem a tettere kész, áldozattól vissza nem riadó férfias erőt mutatják, megsuhogtattuk a közvélemény faszeseit a hatalmasok feje felett, valamint a gyengék és kishitűek lelkén; nem akarjuk mondani, hogy a gazdasági egyesületet halottaiból mi támasztottuk fel, de annyi részünk van, hogy mi is istápoltuk azt a harezot és küzdelmet, a melynek viharjai közül egy napon egy bátor lelkű férfiú vált ki a közvélemény hívó szavára, és vállalkozott arra, hogy a tetszhalottat feltámasztja, annak új erőt ad, és egy szebb jövőre viszi.

A bátor férfiú beváltotta szavát és e bátor férfiú gróf Serényi Béla volt; a halottaiból feltámasztott: a gazdasági egyesület.

Osakhamar újra élt az egyesület, pillanatról-pillanatra ereiben az élet lüktető erői, izmai megduzzadtak, ereiben nem savó, de éltető vér kezdett szerkedni, az összeesett alak férfiasan kinyult, és a tettek eredményeit kézzel foghatóan szemlélhette mindenki.

Az se mindennapi példa, hogy egy telivér gróf és mágnás, a demokratikus munkáért lelkesül, a munkában való egyesülésben látja a legszebb testvériséget, az egyén vagyoni erejében látja a szabadság legbiztosabb garantiáit, a közgazdasági erők kifejlesztésében látja a biztos utat a politikai dekadenciával szemben, a haladást a nemzeti közgazdasági és politikai függetlenség felé.

Uram Isten! hisz ez egy nemes program, a melynek határai között ezer és millió közgazdasági és nemzeti feladat vár megoldásra.

Egy program az, a mely nem elégszik meg a szatócs-politika kicsiny és garasos árnyaival, nem elégszik meg a felmondásra szóló léttel, nem elégszik meg pár proform-sikerrel, hogy aztán annak a babéraival jóllakva, ezen kérődzék hónapokig és aztán azt kiáltja és kiáltja: ám bámuljátok, mi nagyot alkottam. Nem! ehhez a programhoz e kicsinyes hiúság nem illő! Itt tettekről van szó.

Tettekről, a melyek által a vármegye állatenyésztése radikális módon átalakittatik és kifejlesztetik, a mezőgazdaság intenzívebb alapokra lesz fektetve, és így jövedelmezőbbé is téve, a fejlettebb gazdasági viszonyokkal a gazda hitele megbízhatóbbá és ez által a pénz ősőbbá lett téve; — tettekről, a melyek mellett egy szerves és rendszeres programot nemcsak a zöld asztal mellett hirdetni, de megvalósítani is lehet.

A gazdasági egylet új vezetősége alatt új irányokat ápolt, új eredményeket ért el, buzgó elnöke rendbe hozta ügyeit, az egyletnek esikölgelet szerzett és ezzel az egyletet a vármegye földbirtokosai közé iktatta be: egy csemetét ültetett el, a melyből hasznos, terebélyes, erős fa válhatik, a kormányt örökös ostrom alatt tartja, hogy most egy, máskor más czélnak áldozatot hozzon, hogy a föld népe is elhagyatott és elhanyagolt, sokszor elzüllött gazdasági viszonyaiból kiségiteni iparkodjék, az egész megvére kiható gazdasági szervezet felállításán fáradozik, a mezőgazdasági bizottság életre hívása által, összetoboroz mindenkít, ki nemzeti ügyekért még lelkesedni tud, és mikor ezt teszi, még akkor is látja, hogy az egylet a felépített magasabb program követel-

ményeinek megfelelni nem képes, mert az ahhoz szükséges anyagi erővel nem rendelkeznek!

Kihez forduljon?! A közönség bevonható része tagként adózik az egyletnek, a magas kormány ezeket költ meghatározott czélok és szükségletek istápolására! Hátra van még a vármegye.

A vármegye tettes közgyűlése meg is szavazott 500 frt évi segélyt, de olyan alapból, a melyikből a segélyt adni, a rendeltetési czél más volta miatt a miniszter jóvá nem hagyhatta. Tehát adtál uram esőt, de nem volt benne köszönet!

Nos az egylet vezetősége újra szót emelt az utolsó megyei közgyűlésen és kérte a közgyűlést, hogy *alkosson szabályrendeletet*, hogy a községek és városok tartoznak tagnak belépni vagy szavazzon meg egy fix összeget megengedhető forrásból

A vármegye legkiválóbb férfiai szólalnak fel, elismerik az egylet fontosságát és hasznos voltát, eddigi sikereit, de szerintük a főszolgabírák erkölcsi pártfogása elégséges az ügy felkarolásához.

Sokan helyeselték, csak az igazán érdekeltek nem! Sőt Dráskóczy László főszolgabíró magyaros beesületes nyíltsággal kijelentette, hogy az erkölcsi befolyás nem elégséges, itt komolyabb rendszabályokra van szükség.

Alig volt visszhang az igazi szavakra; alig akadt egy ember, aki kiméltlenebbül erre megmondotta volna, hogy a diplomatiái kísérletek itt nem segítenek.

Igen! Gömör-Kishont vármegye közönsége ösmert, hogy minden jóért és nemesért kész áldozni, kész a nemzeti erő fejlesztéséért, kész az érdek szempontjából minden fontosabb közügyet felkarolni. Mi a bajt abban véljük látni, hogy a legutóbbi megyei közgyűlésen a vármegye bizottsági tagjai közül (kik nagyrészt gazdák) senki sem tört határozottan lándzsát az egyesület mellett, senki sem fejtette ki kellőkép, hogy a gazdasági egyesület eddig is miféle komoly érdekeket karolt fel, és így micsoda garantiákat nyújtott egy életképes jövőre nézvést.

Mi azt hisszük, ha ez meg fog történni egy legközelebbi gyűlésen, ha ott a legkomolyabb hangon fog kifejtetni annak szüksége, hogy a vármegye saját közönsége érdekében is rendszeres segélylyel lássa el a gazdasági egyletet, és annak magasabb fejlődését biztosítsa, ne elégedjék meg a pusztá tengődéssel, — ha valaki, kibben név, tekintély, tudás és bizalom egyesül, fog felszólalni, mert hisz az elnök csak nem korteskedhetik a nyílt gyűlésen maga mellett, akkor a közhangulat meg fog változni és bizonyára a komolyabb és határozottabb irányban fog jelentős döntő elhatározás létrejönni. Addig is felkérjük a bizottság tagjait, hogy ez eszmének lelkes híveket toborozni, és a gyűlésen kifejtendő ügynek támogatókat megnyerni igyekezzenek.

SZATHMÁRY JÓZSEF.

1868—1898

Soha többé! . . . Mindörökké! . . .

Olyan volt a lelke, mint a lombos erdő: tele madárdallal, költészettel, levélstutogással, rejtelmes zugással és duzzadó erővel.

Mivé növekedik ez az erdő, ha zivatar nem tör rája s meg nem tépi, ki nem dönti.

Ó, milyen gyönyörűséggel jártuk ezt az erdőt mi, a kik ösmertük! Milyen igaz gyönyörűséggel akkor és milyen keserű könyhullással most. Közepében két szál arany-vessző. Nem is kettő, három. Az egyik a tudomány szerelme, a másik a barátság szerelme s a harmadik nemzete szerelme. Felettük repkedett egy tündér-

szárnyu madár: az ő tiszta idealizmusa s nemes szérensége.

Mindig buzgott, mint a forrás s mindig égett.

És mindig fájt. Emésztette az a szent fájdalom, melyet csak az igaz emberek éreznek, hogy mért nem lehet a világon mindenki boldog és minden tökéletes?

S honfiai szíve felett ott borongott folyvást az a sötét felhő, mely valamikor régen még Mohácsnál támadt; lelke mélyén ott égtek a kurucz tábornokok, ott bugott a tárogató.

Senki jobban nem imáda és senki úgy el nem siratta Kossuth Lajost s az aradi tizenháromat. Olyan méltón, olyan híven, olyan szépen.

S most mi siratjuk őtet.

A tudomány hajlékán gyászlobogó lobog. Az ő lobogója.

Ne lobogj lobogó, fekete lobogó, hiszen ő nem halt meg. Az a fényes lélek, mely maga volt egy erdő, mely úgy zengett-zúgott, fiatal erőben az egek felé tört: az él, munkál most is, munkál ezután is. Nem lehet másképen. Mert ez a természetnek, ez a jó Istennek igazságos, szent, örök törvénye.

Hogy ő nem a miénk soha többé? Ki mondja ezt? Te mondd oh kicsinyhitűség! Nem igaz! Nem igaz! Ó a miénk mindörökké! . . . mindörökké!

*

Három hétig tartó rettenetes harezot vivott a halállal. Gyöngéd szívű neje, ki az imadásig szerette őt, ősz szülei, egész rokonsága, kiknek szemüfénye, büszkesége volt, jóhírű orvosai, kik nemcsak egy súlyosan megtámadott emberi életet, hanem a jó, a hü barátok az életét igyekeztek tudásuknak minden fegyverével megvédelmezni: éjt, napot egygyé téve örököttek ágya felett, ápolták, gondozták őt csodás önfeláldozással! De a szeretett hitves esőkjai, a szülei, rokoni önfeláldozó ápolás, sőt az orvosoknak példás lelkiismerettel és buzgalommal tanusított és felhasználó tudománya is: mind hasztalan volt! Betegségének újabb és újabb súlyos komplikációit és a velük jött óriási lázak teljesen felemésztették életerejét, és Szathmáry József, a nagytudású ifjú, lelkes tanár, a szerető férj, jó gyermek és rokon, a hü barát: november 26-án, éjjeli 11^{1/2} órakor örökre lehunyta két szemét, a melynek minden szépért, jóért és igazért lelkesülő fénye, előtörő lángja sokszor, nagyon sokszor magával ragadta környezetét, folyvást hevitette tanítványaik szívét!

Ha csak futó pillantást vetünk is rövid életére, egy „sugallatszerű“ tudásvágytól sarkalt, óriási munkában eltöltött nemes életnek a képe tárul elénk.

Született 1868. márczius 29-én a híres Tallyán, Zemplénmegyében tősgyökeres magyar kisiparos-szülőktől. Elemi iskoláit szülővárosában elvégezván, 1878-ban a híres sárospataki főiskolába került, a hol mindvégig, kivétel nélkül minden tantárgyból kitűnő volt egy gimnáziumban mint később a theol. akadémián is.

Szülobhelyén és a tiszta magyarszelleme ref. kollégiumban nyerte lelkének vidám kedélyét, szívének minden dobbanásában magyar nemzeti érzését, és a főiskolai önképzőkörben — melynek munkás tevékeny tagja és lelkes vezére volt, — az irodalomnak és művelésének szeretetét. 1890-ben *kápláni vizsgát* tett s ugyanekkor tanárainak bizalmából főiskolai *senior* lett. — 1891. június havában sikeresen kiállotta a papi vallási szakvizsgálatot is. S ekkor lelkének újabb benső „sugallata“ a tanári pálya felé vonzotta őt. A tehetséges ifjú nem riadt vissza az újabb munkától, a reá váró anyagi nélkülözésektől! Még ugyanez év szeptemberében felment Budapestre s ott a tudomány-egyetem bölcsészeti karán rendes, szorgalmas hallgató lett. S bár a mindennapi kenyér megszerzése: a nevelőködés szabad idejének javarészt lefoglalta, Szathmárynak mégis volt elég ideje a könyvtárakban való szorgalmas buvárkodásra is. Nagynevű irodalomtanárai: *Beöthy, Gyulai* csakhamar megkedvelték a komoly ifjút, a kinél mindig volt új és új, tartalmas értekezés és szeretettük: a Bölcsészettan hallgató segítő egyesületének könyvtárosaivá választották, s neki még az egész könyvtár új átrendezésére is volt ideje! E komoly, mondhatni: túlfeszített munkában eltöltött két év után: 1893. szeptemberében jött közénk, a helybeli protestans főgymnáziumba mint helyettes tanár, s itt időközben megszerezvén tanári oklevelét, csakhamar rendes tanár lett. Ide jött tudományszomjától serkentve tovább és tovább tanulni, bő tudásából merítve, az ifjuságot lelkesen tanítani és őt évi fáradhatatlan munkásság után — meghalni.

Őt esztendő még a kurtára szabott emberi életben is nagyon esekély idő. De az elhunytak bőven elegendő

arra, hogy kartársainak becsülését és szívét megnyerje, hogy tanítványainak tiszteletét és szeretetét kivívja, sőt hogy e város és megye intelligenciájának rokonszenvét és megítélését bizalmát is kiérdemlje. A tanári értekezletnek 3 éven át pontos jegyzője, az ifjúsági könyvtárnak és legutóbb a „nagykönyvtárnak” is őre, — s az iskolai év elejétől az ifj. önképzőkörnek elnöke volt. A megye elsőrendű kulturintézete: A Gömör-megyei magyar közművelődési egyesület buzgó titkárát vesztette el benne; és e lapoknak szerkesztője egyike tevékeny, lelkes tagját siratja az elhunytban, kinek a tanulásról, nevelésről stb. szóló komoly vezérezékeit, szellemes, humoros tárczáit, lendületes költeményeit bizonyára élvezettel olvasta e megye művelt közönsége is. Különböző nagy nyilvánosság, a feltűnést mindenkor kerülte Szerény és avatatlanságokkal szemben tartózkodó volt, de a hasonszörűekből és a rokonérzésűekből álló, szűkebb baráti körért szinte rajongott.

Jó barátait, rokonait, ösz szüleit és kiváltkép ifju nejét hön szerette; hiszen úgy szeretni, oly nemesen érezni, mint a hogy Szathmáry József érezett, mint a hogy ő szeretett: — csak kevésnek adatott meg!

Barátainak, családjának és hivatásának élt. Mind között tán ez utolsó: a tanári hivatás volt előtte a legelső, hisz ugyazólva, ennek lett az áldozata is: november elején áthült. Házi orvosa, jóbarátja szoba fogságra ítélte. És ő harmadnapra az orvos tilalma, a jó barát aggodó intéseinek ellenére felment az iskolába, hogy: „a tanár távollmaradása miatt a tanítványok mit se veszítsenek!” Két órán át beszélt, tanított a megszokott tüzrel, hévvel; a harmadik órán hirtelen elgyengült, haza kellett mennie: mellhártya gyulladást kapott. Ehhez újabb megfázás és tüdőgyulladás járult, míg végül tüdővízenyő ölte meg — Lazálmaiban is legtöbbet szeretett tanítványaival társalgott: munkára, kitartásra serkentve, lelkesítve őket. Legutolsó szavait is hozzájuk intézte fél órával halála előtt: „Kedves Barátaim... rosszul vagyok... menjenek... szépen... haza... és... mondják meg az igazgató... urnak... hogy... több órát... már... nem tartok!”

Szombaton éjtélkor rövid agónia után idealismussal tért lelke a magasba szállt. Kora reggel villámgyorsan terjedt el a városban a szomorú hír s mindenféle mély megdöbbenést keltett. — A főgimnáziumra kitértek a gyászlobogót s mindenki sietett őszinte részvétét kifejezni a család előtt.

A temetés és a részvét.

A mily általánosan megdöbbenő volt kora elhunytja, épp oly általános volt a részvét, melylyel utolsó tisztességételenél a megjelent nagy közönség imponált.

Délután 2 óra volt úgyve a temetés, s már ekkor tömve vol a tágas udvar úgy, hogy a főgimnáziumi ifjúságnak már csak a VI. osztálya tért be, a többi az utcán állott sorfalat. (A megboldogult ugyanis ez osztály növendékét az I. évtől kezdve vezette, mint odaadó osztálytanár a VI-ikig). Ott láttuk hivatalos és társas életünk színt-javát: a varmegye, a város, a gömör-megyei közművelődési egyesület, a törvényszék, a kir. tanfelügyelőség legelőkelőbb tisztviselőit, a „Gömör-Kishont” szerkesztőségét, a főgimnáziumi tanárikart, az igazgató választmányt, a polgári és elemi községi és katolikus iskolák tanteszületeit teljes számban s a szülék, ismerősök és jó barátok nagy tömegét.

Pár perczel 2 óra után a lelkészek s az ev. ref. énekkar megérkezéssel helyet foglalt a koszorúk özönével elárasztott ravatal körül a nagyszámu gyászoló család és rokonság.

Szívet megindító s könyeket facsaró érzést keltett a szegény szerencsétlen fiatal özvegy s a legszebb reményét s büszkeségét vesztett öreg szülői pár megjelenése, mely érzést csak fokozta az énekkar kiváló finomsággal előadott gyászéneke s Szalóczy Dániel lelkész szívekig ható szép imája.

A félóránál tovább tartott gyászszertartás után megindult a menet, s csak ekkor volt látható a résztvevők számának roppant nagysága.

A sirnál dr. Veres Samu főgimnáziumi tanár, az elhunytak kartársa, saját gyótró fájdalma s elérzékenyedésével is küzdve, a következő nagyhatású s költői részeken gazdag beszédet mondta:

Mélyen tisztelt gyászoló közönség!

Öszre fordult az idő, az elbágyadt napsugár nem képes életre csókolni a rét hervadásnak indult virágait... Lelkünk egykor fényes derűjét is a bánat boruja váltotta föl, az egykori vidámság sugarai nem tudnak áttörni a fájdalom szürke ködén; lelkünk olyan, mint a lombok nélkül szükölködő őszi mező, a szívünkben előtörő sóhaj-tások északi szélként búsan hirdetik, hogy itt bent a mi keblünkben is megkezdődött a szomorú hervadás! Mert hervadás az, mikor lehullanak az élet virágai, mikor azok, kikhez annyi szent kötelek esatolt, kikkel együtt harezolánk a közélet küzdő terén, kikkel együtt gondoskodánk édes anyáinknak reánk bízott veteményes kertjéről. Kik szívünk baráti szeretetének osztályosai voltak: váratlanul kidőlnek sorainkból.

Ezelőtt három hónappal szintén oly szomorú hantok felett állottunk könnyes szemekkel, gyászba borulva Sajgó szívünk akkor felizgatott érzései még vissza sem térhettek a megnyugvás csendes medrébe — s ime a végzet villámesapása ismét felkavarta érzéseinket s a keserűség árja már-már kitérni készül medréből, hogy súlyos kifakadásokkal illesse a Mindenható, ki téged, kedves elhunyt barátunk, erőteljes férfi korod hajnalán letépett a mi szerető keblünkről... De keblünk lázadó érzései felett őrt áll az Úr, ki felénk fordítja jószágos arcát s hozzánk intézi figyelmeztető szöszatát: „Ember, ne firkészd cseljaimat s mig hordod terhedet, bízzál énbennem!”

Oh, ha megnyugodnánk e szöszatban...! Ha el-sírunk keserveinket s aztán vége volna mindennek: visz-szatérnénk a munkához, melyet egy pillanatra félbeszakít-tánk, — ha ez előttünk tátongó éhes toroknak áldozatát megadva, az utolsó görönggyel az emlékezetet is kidob-hatnók lelkünkből... talán-talán a mi szívünk-t is beborítaná fehér szárnyaival a megnyugvás szelid angyala. De mikor a földi ember szíve olyan gyenge és gyámoltalan! Hisz a bánatnak csak egy lehellete is elég arra, hogy homlokunkra sötét redőket fessen, hát még mikor a szürő fájdalmak egész vihara zúdul rá erre a

gyámoltalan húsdrabára, mikor a villámesapás követke-zében fellázadt idegek hatalmukba kerítik agyunkat, kiköz-kentik józan gondolkozásunkat rendes állapotából: esoda volna-e, ha itt e hantok felett nem találánk meg-nyugvást a Mindenható amaz intézkedésében, melylyel téged — immár elhunyt barátunkat — elszóllított a mi sorainkból?

És mégis, hallgassuk meg az Úr intő szöszatát, — keressük meg lelkünkben azt a pontot, melyre még tá-maszokodhatunk, melyről fellázadt érzéseinkre még har-móniát erőszakolhatunk; — csak egy pillanatra, mig a porhüvelyéből elröppent lélek után elküldjük sóhaj-tásunk-at, hogy elkísérje abba a szebb hazába, hol a léleknek ninesen vágya, ninesen ábránd, nines anyagi küzdelem...! Csak egy pillanatra, mig élő szavakkal megmagasztalunk téged megdicsőült lélek, azért a munkaért, melyet itt, közöttünk teljesítettél, — tudásodért, hűségédért, érenye-dért, magyar szívedért... csak egy pillanatra, mig mind-ezeknek fejében kartársaid szeretetét ráirjuk fejdádra! Csak addig, mig egy keblünkből fakadó vallomásban felidéz-zük emlékedet, hogy e vallomás legyen égberöppenő lel-keknél soha el nem szakadó utitársas.

Kedves elhunyt barátunk! Az Úr téged már szüle-tésed pillanatában az ő földi szent ezéljainak hivatott munkásává jegyzett el. Lelkedbe a jónak, igaznak és szépek olthatatlan vágyát plántálta — s e plánták gyer-mek és ifjukorod folyása alatt terepélyes fákká növe-kedtek, melyeknek immár fakadásnak indultak a dicsőség és halhatatlanság bimbói.

Mikor megismerted a legfőbb jót, mikor már tud-tad, hogy miként kell keresni az örökigazságot: lel-keknél idealizmusával beléptél a jót és igazat hirdető társadalom közkatónái közé, hogy velök együtt soba nem lankadó buzgalommal, líhegő kebellet rohanj ábrándaid után... és mi, a kik fárasztó munkáid tanni valánk, bizonyoságot tehetünk arról, hogy magasztos ezéljaid eléré-sére minő előhaladást tettél arasznyi földi léted hatalmas küzdelmeiben!

Kezredbe adta az Úr az Ige vezérszöszatát s te már-már azon a ponton állottál, hogy mint az Úr felkent szol-gája, a hitben megnyugvást kereső lelek égboltozatán itt-ott elterülő homályt e fáklya fényével eloszlasd, — de egy belső sugallat, mely szintén Istentől eredt, új irányba terelte pályafutásod s te hódolattal borultál le amaz oltár előtt, melyen szép lelkednek minden ábrándjait, jó szíve-dnek minden érzését, ifju életednek minden tetterejét áldo-zatul hoztad, hogy szellemed e nemes tulajdonságainak részeseivé tedd azt a ifjúságot, mely könnyes szemekkel állja körül e földi maradványaidat oly hamar elnyelni kész sörögőrt, mintha fájdalmával meg akarná ostromolni e mohó göröngyöket, hogy ne siessenek oly nagyon...

De a sir siket és néma. Nem hallja a fájdalom követelő szöszatát, nem érti a mi nyelvünket. És nekünk, bár mily magasra esapjanak is viharzó érzéseink, oda kell adnunk téged e kérlelhetetlen szörnynek...

Lelked azonban itt lebeg felettünk. Oh látod-e on-nan a magashól boldogságodnak jobb felét, a fájdalmá-ban megtört hű nőt? látod e azokat, kik lelkökből egy-egy darabot összeforrasztottak, hogy szeretetük által beléd leheljék? látod e hű pályatársaidat, szerető tanítványaidat, barátaidat... és mindazokat, kik a válás pillanatában azon őszinte vallomással küldik utánad lelküket, hogy téged szerettek, becsültek, s emlékezetednek szívünkben oltart emelve, annak soha el nem hanvadó tüzenél újra-meg újra munkára serkennek, mig álmaik e földi rögökhöz kötik.

Oh, ha alá tekintesz a magasból: lásd meg ezeket a hű szíveket, halld meg ezt az őszinte vallomást, mely-lyel örök utadra boesátunk!

Ez az a pont háborgó lelkünkben, melyről a meg-nyugvás angyala szétterjeszheti szárnyait, hogy viharzó érzéseinket elesítsa.

És bár te, felejtethetlen bajtársunk, már meghar-czoltad a nemes harezot — s mi még tovább küzdünk, futunk elérhetetlen vágyaink után; bár a te homlokod verejtékét letörölte a halál s mi még hullatjuk verejté-künket az élet lökdöső szenvedélyei között: vergődő lel-künk megnyugszik a béke angyalának szárnyai alatt az Úr böles intézkedésében, ki e tátongó sir felett megta-nit arra, hogy a halál az élet legmagasabb eselekvénye, mert egy felsőbb életet szül — s azt a reményt gyújtja föl szívünkben, hogy az örökkévalóság kapujánál ismét találkozunk.

Addig örökdjék álmaid felett a mi szerető emlé-kezetünk! Istenveled... Isten veled...!

A kopersót a gyászoló család, rokonok, jó barátok testületek, egyletek és a hálás tanítványok szebbnél-szebb koszorui borították, s lapunk szerkesztője is koszorut helyezett a ravatalra.

Az őszinte és igaz részvét a távolból is megnyilat-kozott korai gyászos elhunytja felett. Zempléni Árpád és Szilva Béla Budapestről, ifj. Mitrovics Gyula Sárospatak-ról magas szárnyalású költői levélben, s azosan pedig mint: Mitrovics Gyula ev. ref. lelkész Debreczenből, Bernáth Béla országgyűlési képviselő Budapestről, Győry tállyai városi főjegyző a boldogult tállyai tisztelői nevé-ben, Kaposi Berta és Jani Budapestről, Józsa Antal kir. tanfelügyelő Dobsináról, Makláry Papp Miklós stb. stb. sürgöny útján fejezték ki részvétüket.

A gyászba borult özvegnél a főgimnázium tanári kara testületileg jelent meg s Bodor István igazgató tolmácsolta a tanári kar fájdalmas mély részvétét. A közs. elemi és polgári iskolák tanteszülete nevében Tör-köly József igazgató fejezte ki igaz részvétét a mélyen sujtott család előtt.

Lapunk szerkesztője egy oszlopos és lelkes tag-ját vesztette el Szathmáry Józsefben, s a mi gyászunk is mély, vesztésünk fájdalmas! E lap hasábjain olva-sóink gyakran találkoztak az ő nevével a vonal alatt és felett. Mint alkalmi — ünnepi — cikkirő, s mint tárcza-író egyaránt kiváló volt ő, s karacsonyi, husvéti vagy hazafias ünnepekkor valódi passzióval irta gyönyörű cik-keket, melyekkel olvasóinknak mindenkor sok élvezetet szerzett. A társadalmi kérdésekhez nem egyszer szólt tartalmas vezérezékkben Tárczaezékeit tiszta, zamatos magyarság, élénkség, élvezetes előadás és a tárgy sze-rencés megválasztása jellemezte.

Közöttünk mindenkor igazán jól érezte magát, össze-jövetelinken mindig részt vett, s minden felszínre került tárgyhoz okosan és helyes ítélettel hozzá tudott szólni.

A vesztéség felett érzett mély keservünket és rész-vétünket lapunk szerkesztője fejezte ki, s e helyen is lel-künk mélyéből fakadó, fájdalmas „Isten hozzád”-ot mon-dunk a mi elhunyt lelkes, hű és odaadó munkatársunknak! Nyugodjék békében! Legyen emlékezete áldott!

A család a következő gyászjelentést adta ki:

„Öz. Szathmáry Józsefné szül. Benyo Anna, mint neje, — Szathmáry Pál és neje Knizner Borbála, mint szülők: — Szathmáry Sándor és neje Havér Erzsébet, Szathmáry Pál és neje Varga Ilona, Szathmáry Miklós, Szathmáry Mariska, mint testvérek; Benyo Béla és neje Petróczy Terézia, Csontos József és neje Benyo Aranka a nagyszámu rokonság nevében is fájdalomtelt szívvel jelentik a forrón szeretett férj, a jó gyermek, szerető testvér, vő, sógor és rokonnak Szathmáry József a rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium rendes tanárának folyó 1898. évi november hó 26-án, éjjeli 11 1/2 órakor, rövid szenvedés után életének 31 ik, boldog házasságának 4-ik évében történt gyászos elhunytát. — A drága halott hült tetemei folyó november hó 28-án, d. u. 2 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartásai szerint a rimaszombati sirkertben örök nyugalomra tétetni Áldás és béke lengjen a kedves halott porai felett.”

A főgimnázium tanári kara külön jelentést adott ki tanártársuk elhunytáról:

„A Rimaszombati egyes. prot. főgimnázium tanári kara megtört lélekkel jelenti szeretett kartársának Szath-máry Józsefnak a magyar és latin nyelv okl. rendes tanárának élete 31-ik, tanári működése 6 ik évében rövid ideig tartó súlyos betegség után bekövetkezett halálát. A kedves kartárs temetése e hó 28-án hétfőn d. u. 2 órakor leend az ev. ref. egyház szertartása szerint Orködjék ál-mai felett a béke angyala!”

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó barátok, testületek, ismerősök, kik felejtethetlen kedves férjem elhunytja feletti mély fájdalomban részt vettek, fogadják hálás köszönetemet.

Rimaszombat, 1898. nov. 29.

Öz. Szathmáry Józsefné.

Városi közgyűlések.

Rimaszombat város képviselőtestülete november hó 24-én és 25-én közgyűlést tartott Szabó György polgár-mester elnökle alatt, a városatyák mindkét gyűlésen szép számmal jelentek meg, élénk érdeklődést tanúsítottak a tárgyaláson kitérött ügyek iránt.

Első napon a Huszt Lajos elhalálozása tolytán meg-üresedett árvaszéki előadói állást töltötték be választás útján. Ez alkalommal a közgyűlésen Bornemisza László alispán elnökölt, kit küldöttség hívott meg a gyűlésre. A kandidáló bizottság tagjai voltak: Abonyi Pál és Percz Samu, Molnár József és Baksay István kir. tanácsos. — A három pályázó közül a bizottság a törvényes kellekek-kel bíró Urbán Ferencz nyugalmazott szolgabíró és Ma-csánszky János ügyvédjelöltet kandidálta, mire a közgyű-lés Urbán Ferencz nyugalmazott szolgabírót egyhangulag megválasztotta az árvaszéki előadói állásra. — Végül a közgyűlés Molnár József indítványára az elnököl alispánnak a gyűlés tapintatos és pártatlan vezetéséért köszönetet szavazott.

Másnap 25 én ismét szép számmal gyűltek össze a városi képviselők. E napon több nevezetes tárgya volt a közgyűlésnek. Megemlítendő ezek közül a helybeli izra-elita hitközség kérvénye segélyezés iránt. Baksay Ist-ván, Molnár József, Glauf Pál, Lukács Géza köztet-zéssel fogadott felszólalásukban méltányosnak találták az immár törvényesen is elismert felekezet kérelmét és szívesen hozzájárultak a tanács javaslatához, mely ajánlja, hogy a hitközségnek évi 200 fjt segélyt adjon a város. A közgyűlés egyhangulag elfogadta a javaslatot, s a jövő évi január 1-től a minden időre megállapított évi 200 fjtot kiutaltványozza.

Hosszas vitát keltett a létesítendő agyagipar gyár részvénytársaság előkészítő bizottsága elnökének kérvénye, melyben az előzetes munkálatokhoz ezer forint segély megszavazását kéri. A tanács 500 forint megszavazását javasolja a város tulajdonát képező területeken agyag-nyerés ezéljából megejtendő furatások költségeire, s a tárgyalásokon való részvétel ezéljából 3 tagu bizottság kiküldetését ajánlja. Elnöklő polgármester, ki az agyag-ipariskola ügyében itt járt kormánybiztossal tárgyalta a kérdést, a tanácsal ellentétes véleményét fejezte ki, amennyiben ő azt szeretné, ha a város nem a társaság-gal, hanem önállóan — a bányász- és kohász-egylettel — eszközölné a kutatást. Samarjay János is ezt óhajtaná, mig Molnár Józsefnak agyálai vannak a feltárható bá-nyák tulajdoni joga kérdésének rendezése iránt, s indít-ványozza, hogy ha nem akarják elejteni a kérdést, sza-vazzon meg e ezélra a közgyűlés a tanácsnak elszámo-lásra 1000 forintot, s ez az összes meglevő eszközökkel a város területén furatásokat végeztesse. Egyidejűleg a mostani mozzalom vezetőit biztossítsa a város arról, hogy amennyiben agyagterületet szereznek, s működésükről realis eredményt mutatnak fel, a vállalatot a város szí-vesen fogja támogatni. Lukács Géza nem bízik az ügy gyors és szerencsés lebonyolításában, ha azt a hatóság veszi kezébe. Ó a kérvényében felhozottakon kívül ki-jelenti a különben köztudomású tényt, hogy őt semmi-féle egyéni érdeke nem vezeti az ügyben, s tisztán a vá-ros érdekei lebegnek szemei előtt, s hangsúlyozza, hogy ha a kínálkozó alkalmat a város elszalasztja, nemsokára magánvállalkozó fogja a gyárat megcsinálni. Sütő Ist-ván szerencsésnek tartja az eszmét, s a kivittelt a vállal-kozó társaságra bízza, azonban 200 fjtot elégnék tart a kutatásokra. Baksay István és Hennyey Kálmán a ta-nács javaslatát pártolják. Ugyanily értelemben szólt Institorisz Endre és dr. Cziner Miksa, a vállalatot léte-sítő mozzalom egyik vezértérfia, ki a tulajdonjog kérdé-sét is megvilágította és 1000 forint kiutaltványozását ja-vasolja. Utána Nagy Fezencz, főjegyző tartalmas felszó-lalásban méltatta az ügyet. Ó nem akarja lekötni a vá-rost sem részvénytársaságnak, sem egyeseknek, hanem első sorban meggyőződést kívánna szerezni arról, hogy a város területén milyen és mennyi az agyag. Hozzá-járul szívesen a létesítendő vállalatához, melyben a város haladásának egyik tényezőjét hiszi, s a város által esz-közlendő feltárára 1000 forintot megszavaz. E mellett

szabad kezét hagyta fenn a városnak, hogy a találandó agyaggal tetszése szerint rendelkezék. Ha esetleg távolabbról szállíttatnék is az agyag, de a telep városunkban volna, még az esetben is hozzá kell járulni a városnak anyagilag és erkölcsileg a támogatáshoz.

Ezek után a közgyűlés megszavazta az 1000 fjt kutatási költségeket a tanács rendelkezésére utólagos elszámolás terhe mellett, s az előkészítő bizottságba s a létesítendő részvény társasággal való érintkezésre a város hivatalos megbízottaként kiküldte Szabó György polgármestert, Nagy Ferenc főjegyzőt és Jacsó Pál városi mérnököt.

A birtokosság jövő évi költségvetésének elfogadása után a város 1899-ik évi költségvetéséről került tárgyalás alá. Előbb azonban az elnök 10 percnyi pihenő és szelölőtetés végett az ülést felfüggesztette.

Ezután tételenként olvasta a jegyző a városi költségvetést, melyben a szükséglet: 167.308 korona 20 fill. a fedezet pedig: 137.617 korona 53 fillér és így a fedezeti hiány 29.690 korona 67 fillér. Ennek fedezetül szolgál 40.704 fjt 72 kr. állami adó után 30% községi pótdadó 24.422 korona 82 fillér, ugyanannyi után 5% közs. iskolai pótdadó 4070 korona 48 fillér; 2964 fjt 45 kr. áll. földadó után 15% mezei kerülő bér és egyéb kezelési kiadások fedezésére 889 korona 32 fillér, összesen 29.382 korona 62 fillér. *A jövő évi pótdadó tehát 35% lesz.*

A részletes tárgyalásra délután került a sor. *Hennyey Kálmán* volt az első felszólaló, ki a költségvetést kifogásolta annyiban, amennyiben a pótdadó alap szerinte nincs helyesen megállapítva. Indítványozta: 1. hogy a költségvetés részletes tárgyalása halasztassék el, 2. küldessék ki egy bizottság, mely a pótdadó-alapot szigorú pontossággal állapítsa meg, 3. hogy a város a tulajdonát képező házakat és papirokat értékesítse.

Lukács Géza attól fél, hogy a tárgyalás elhalasztásával a törvényhatósággal jönne a város összeütközésbe, s azért nem pártolja; bizottságot sem küldene ki, mert a közgyűlést tartja hivatottnak a részletek letárgyalására. Az épületek értékesítését ő is ezélszerűnek tartaná, de a papírok értékesítését ellenzi, mert nem tartja helyesnek, hogy a magunk által szerzett terhek könnyítésére a meglévő régi vagyont használjuk fel. *Baksay István* konstatálja, hogy a városnál tökégyűjtés nincs, s a költségeloirányzat tulajdonképen 5—6000 fjt kárt mutat fel.

Nagy Ferenc szerint a költségvetésnek oly reális alapokon kell nyugodni, hogy az a kivételben akadályokba ne ütközzék. Ellenzi a költségeloirányzat bizottságilag való felülvizsgálatát. Tagadja, hogy a pótdóadalap nincs helyesen kimutatva, s a tanács eljárását e tekintetben meggyőző érvekkel bizonyítja. Hogy a pótdóadó miként enyésztessek el, az mindnyájunk közös törekvése. Ha ez irányban bizottságot küld ki a közgyűlés, akkor hozzájárul, de a papírok convertálását ellenzi. Az épületek megbeesülésére és eladására nézve már készül a tervezet s a munkálatokat a közgyűlés elé fogják terjeszteni. Törvényellenesnek tartja, ha a költségvetés tárgyalása levétetik a napirendről, ajánlja, hogy a közgyűlés fogadja el azt, s pótolja a közgyűlés által jóváhagyott kiegészítő határozatokkal és pedig: 1. A Huszth Lajosnének megszavazott kegydíj és gyermekneveltetési pótlék címén: 640 korona, 2. az izr. hitközségnek adandó évi segély 400 korona, 3. a létesítendő ágazipargyár előmunkálatainak költségeire 2000 korona, összesen 3040 korona. — *Hennyey Kálmán* félreértett szavait igazítja helyre s *Molnár József* és *Institoris* Endre ajánlják a költségvetés elfogadását.

A közgyűlés a beterjesztett és letárgyalt költségvetést elfogadja azzal, hogy a fentjelzett 3040 korona az előre nem látható kiadások címén szereplő 4900 korona tételbe illesztessék be.

A határozat ellen *Hennyey Kálmán* felelőszóval jelentett be.

Az aladószerzői állás betöltésével ideiglenesen *Csor-dás Lajos* biztát meg, mit a közgyűlés tudomásul vett.

Az esküdtek összeírására hivatott bizottság tagjait a közgyűlés a tanács által a polgármester elnöksége alatt kiküldött egy jegyző, *Kovács József* tanácsos és *Dr. Szabó Károly* orvosból álló bizottság mellé *Horváth János* és *Dapsy József*et küldte ki.

Végül a megyei közgyűlés által pótlás végett vizsgálódott nyugdíj, járda és kávéházi szabályrendelet tárgyalta. A tanács által előterjesztett pótlásokhoz a közgyűlés hozzájárult és most már kiegészítve terjeszti fel a megyéhez.

Ezek voltak fontosabb tárgyai a közgyűlésnek, mely d. u. fél 6 kor ért véget.

Gazdasági gyűlés.

Gömör-Kisbent vármegyei gazdasági egyesület igazgatósága f. hó 19-én tartotta Tornallyán ülést *gróf Serényi Béla* elnöksége alatt. Jelenvoltak az igazgatóság tagjai közül: *Hevesy László* alelnök, *Dr. Szeless Ödön* ügyész, *Lakner László* titkár, *Bornemisza István*, *Beilik Iván*, *Szontagh Zoltán*, *Möcs Miksa*, *Marikorszky Géza*, *Hámos Árpád*, *Walter Gyula*, *Tornallyay Árpád*, *Szécsián Gusztáv* és *Lehoczy Márton* igazgatósági tagok.

Gróf Serényi Béla elnök megnyitja a gyűlést, és bejelenti az utolsó igazgatósági gyűlés óta történt nevezetesebb eseményeket. Ezek közül kiemeli, hogy a megvett esikó-legelő a esikókat ott elhelyezett gazdák egyhangú dicsérete szerint teljesen bevált, mert a esikók mind a legjobb karban kerültek vissza gazdáikhoz. A megvett esikó-legelő jogi viszonyai is teljesen rendezettek, a esikó-legelő a volt tulajdonos összes terheitől mentesen áll az egyesület nevében, s csak az egyesület részére felvett 5000 fjt 5%-os amortizációs kölcsön terhelé a birtokot, a mely az évek során a legelő jövedelméből amortizáció útján önmagát emészti fel, és az egyesület egy szép tehermentes birtokhoz fog illykép jutni. Az ügy jogi részének lebonyolítása sok nehézséggel és felelősséggel járt, és azért az eljárt egyleti ügyészek elismerést kér szavazni, a mi nyomban meg is történt. Ezután bejelenti, miszerint a lefolyt évben is több államségélyt sikerült kieszközölni, a melyek azonban mindig azon czélokra voltak fordítandók, a melyekre adattak. Így volt lehetséges a kis gazdákkal két tanulmányi utat rendezni, egyet Bábólnára s Kisbérre és egyet Mezőhegyesre, azonkívül a kormány 600 fjt utalványozott jelenleg is a községekben rendezendő népszerű mezőgazdasági felolvasások rendezésére; ezek szervezésé-

re felhívja a gazdaközönseget és reményli, hogy a kisgazdák gazdasági ismereteit sikerülni fog teljesen átalakítani.

A kormány a már említettekén kívül egyéb czélokra is sokat áldoz, úgy hogy a kormány jóindulata ellen nem emelhető szó, mert évente több ezer forintnyi segélyt ad. Am ezek az összegek csak meghatározott czélokra fordíthatók, és így a gazdasági egyesületnek általános szükségletei ezen állami segélyek által nem nyerhetnek kielégülést; minthogy pedig a tagdíjakból nem lehet az egyesületet oly magas nívóra emelni a hogy ő ezt kívánja, szükségét látja, hogy a vármegye ezen egyet érdekében a maga részéről is hozza meg a kellő áldozatot, mert a közönség gazdasági érdekeit ezen egyet által komolyan óhajtja felkarolni és megyei segély nélkül ezt nem remélheti. A vármegye a mezőgazdasági bizottságról szóló szabályrendelet tárgyalásakor megszavazott ugyan segélyt az ebadóból, azonban a miniszter ezt segélyalapot el nem fogadta, a segélynek ezen alaptól való kiadását jóvá nem hagyta, más módon való segélyezésről pedig nem gondoskodott. Ily körülmények közt nem látja biztosítottak, hogy az egyesület oly keretben létesíthessék, a mely mellett ő az ügyek vezetését komolyan tartaná; — jelzi tehát, hogy a márcziusi közgyűlésen le fog mondani és helyét másnak átengedni, ki megyei segély nélkül is boldogulni tud.

Kinos benyomást tett az utóbbi bejelentés a jelenlétre.

Bornemisza István megható és szép szavakban esetelte, hogy az egyesület jelenlegi elnöke rövid idő alatt, mily szép sikereket ért el, a mi annál is inkább érdemül tudandó be, mert a megye részéről csakugyan nem részesült semmi támogatásban; szoló az igazgatóság és az egyesület bizalmát rendületlenül tartja és meg van arról győződve, hogy az egyesület ügyeit jelenleg a siker reményével csakis *gróf Serényi Béla* viheti. Kéri tehát őt, hogy változtassa meg elhatározását és vezesse továbbra is kiváló szakértelmével és erélyével az egyesület ügyeit.

Szontagh Zoltán kijelenti, hogy mindenki ösmeri őt, hogy nem szeret senkinek hizelegni és ehhez nem is ért, de ép azért vegye mindenké a legőszintébb nyilatkozatnak, hogy az egyesület ügyeit rövid idő alatt oly kedvező helyzetbe hozta, hogy az elismerést megtagadni az elnöktől lehetetlen, sőt a jövő minden reményét csakis az ő személyéhez lehet kötni.

Igaznak tartja ő is, hogy az egyesület czéljainak akkor felel meg, ha minél szélesebb körben mozog és érvényesül, és kiszámíthatatlan is az a vagyoni és erkölcsi haszon, a mi a gazdasági egyesület helyes és céltudatos működéséből a megye gazdaközönségére árad, ép azért indokoltnak tartja a vármegye anyagi támogatásának igénybe vételét. A házi ipar fejlesztése érdekében kis községek 1 fjt, a nagyobbak 2 fjt és 5 fjt, a városok 10 fjt adóznak, és vajjon van-e ebből a vármegyének látható haszna? Mennyivel indokoltabb, hogy a gazdasági egyesület részesüljön abban a támogatásban, a mi kívántott, és hiszi, ha a vármegye közönsége komolyan meggondolja, hogy a gazdasági egyesület jelenlegi komoly vezetése mellett sok előnyt biztosít, a többi között az egész állattenyésztés radikális átalakítását keresztül viheti: akkor bizonyára a vármegye közönsége is módot fog nyújtani a gazdasági egyesület nemes czéljainak támogatására.

Kéri a nemes gróft, hogy álljon el elhatározásától.

Zugó éljenek kísérték a felszólalást, mindenki sietett kérni a gróft, hogy maradjon helyén, mire *gróf Serényi Béla* elnök meghatottan fejezte ki köszönetét a bizalom nyilvánulása felett, de egyttal kérte, hogy engedjék hát elhatározását függőben hagyni a márcziusi közgyűlés és az addig kifejlődő viszonyok határozzák meg mihez tartásának feltételeit.

Újra éljen jutalmazta az elnököt jóindulatu kinyilatkoztatásáért mire az igazgatósági tagok kinyilatkoztatták, hogy propaganda nyitandó az egyesület vármegyei támogatása iránt.

Az igazgatósági gyűlésen felolvasott *Guttlohn Manó*, a rozsnói baki műmalom igazgatójának lemondása, a melynek hangja közmegbotránkozást keltett és annak hangját visszautasították.

Az igazgatósági gyűlésen még egyéb fontos ügyek is tárgyalattak, így a jövő évi költségvetés; a esikó-legelő vétel és ez évi számadások megvizsgálására egy bizottság rendeltetett ki.

Festetics György keszthelyi szobrára az egyesület aláírását nyitott és nyomban szép összeg folyt be a nagy gazda és hazafi szobrára.

Hírek és vegyesek.

Deczember 2-án. a király trónraléptének félé százados évfordulóján a helybeli róm. kath. templomban ünnepélyes istentiszteletet tartanak.

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete deczember hó 1-én — ma reggel 9 órakor közgyűlést tart, melynek egyetlen tárgya az unjonnan választott árvaszéki előadó: *Úrbán Ferenc* eskületele.

Vármegyei közgyűlés. Megyénk törvényhatósága rendes téli közgyűlést f. hó 14-ik és következő napjain tartja meg, s akkor kerül betöltésre a leköszönés folytán megüresedett árvaszéki jegyzői állás betöltése. Úgy halljuk, hogy ez állásra eddig egyetlen pályázó: *Hamaliár Lajos* tiszteletbeli árvaszéki üluök, kinek egyhangu megválasztása valószínű.

Uj főispán. A szomszédos Nógrád vármegye főispánjává a király *Török Zoltán* eddigi alispánt nevezte ki.

Megbízás. *Lengyel György* járásbíró betegsége tartamára a járásbíróshoz szászi *Kovács Géza* törvényszéki albíró rendeltetett ki.

Halálozás. *Bronts István* helybeli tekintélyes polgártársunkat gyászba borította testvére: *Dr. Bronts Nándor* orvosnak november hó 22-én Kis-Jenőn bekövetkezett elhunyna. A 70 éves korában elhunyt tisztos férfiú *József főherczeg* nyug. uradalmi orvosa, tiszteletbeli főorvos, 48/49. vörös sapkás hadnagy, megyebizottsági tag és iskolaszéki elnök volt, s köztiszteletben állott. Kiterjedt család gyászolja, s temetése impozáns volt. *József főherczeg* maga is részt vett azon; fíedetlen fővel halgatta végig a gyászszertartást, s kedves emberét kikísérte az örök nyugalom helyére.

Adomány. *Dobránszky János* okl. táncztanító a gimnáziumi-alap javára 10 fjt adományozott.

Esperességi rendkívüli gyűlés. A gömöri ág. hitv. ev. esperesség f. november hó 23-án Jolsván rendkívüli gyűlést tartott úgy az egyháziak, mint világiak élénk érdeklődése mellett. — Az esperességi elnökségen: *Szentiványi Árpád* felügyelő, *Terray Gyula* főesperesen kívül ott láttuk *Bartholomaidesz László* és *Beczer Endre* alesperesek, *Weisz Antal*, *Baltazár Antal*, *Petrenko János*, *Zachar Samu*, *Honéty Pál*, *Rohács Lajos* stb. lelkészeket, *Buzágh István* és *Vitéz Lajos* lelkész egyházm. jegyzőket; gömöri *Szontagh Pál* kiérd. esp. felügyelőt, *Szontagh Andor*, *Kubinyi Géza*, *Gaal János*, *Mihalik Dezső*, *Stefancsik Károly*, *Bazilidesz Gusztáv* stb. egyház-felügyelőket, *Oravetz Mihály*, *Seffer Gusztáv*, *Juszth János*, *Bence Samu* tanárokat, mint az egyes egyházak illetve iskolák képviselőit; *Hevesy László* és *Remenyik Aladár* esp. világi jegyzőket. — *Vitéz Lajos* pádári pap által tartott buzgó könyörgés után megalakult a gyűlés. *Szentiványi Árpád* kerületi felügyelő megnyitja a gyűlést s felhívja az értekezletet az esperességi felügyelő választása iránt való intézkedésre. Gömöri *Szontagh Pál* és *Terray Gyula* felszólalása után elhatározták, hogy az új felügyelőre a szavazatok 1899. június 1-ig adandók be, addig a kerület felügyelő végzi a teendőket. A szavazat felbontó bizottsághoz is kiküldték. — Az elhunyt *Terray Béla* lelkész érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítették, s a főjegyzői teendők ellátásával *Vitéz Lajos* pádári lelkész biztát meg. *Fekete-Lehota* iskoláinak államosításához hozzájárult a gyűlés, mely után a furdőben 50 terítékű közebéd volt.

Érem kiosztás. A tartalékos és kiszolgált katonák részére a jubileumi emlékérem a helybeli rendőrkapitányi hivatalban deczember hó 2-ikán fog kiosztatni.

Athelyezések. *Marcel János* rimaszombati kir. törvényszéki joggyakornok a budapesti törvényszék területére; — *Salamon János* helyteli postatiszt pedig a szathmári posta- és távirdahivatalhoz helyeztetett át.

Rimaszombati czipók. Híres volt hajdanában Miskolcz a kocsonyájáról, Kis-Várda a gubájáról, Debreczen a pattogatott kukoricájáról és Rimaszombat a czipójáról. Fájdalom, ez a czipó már évek óta ellaposodott és elhírtlenedett. Városunk kegyeletes utczakarói azonban következetesen gondoskodnak arról, hogy czipóinknak híre, neve megelevenedjék és kapuink előtt kibegyezett sárkupacok alakjában adassék át a téli halhatatlanságnak és közbotránkozásnak. Így ősi hervasás idején kelnek ki ezek a kupacok a földből és tavaszi fagyfelengedéskig itt gyönyörködtek kised piramis mivoltukkal. *János* és *Zeherje* műrégészeit és libaúrsait, itt kompromittálják *Kohn Adolf* modern rimaszombati czipóit s veszélyeztetik a saját becses nyakukat és lelki s testi egyensúlyukat. Tréfa nélkül szölv: muszáj ezeket a sárcipókat minden ősszel épen a téli fagy küszöbén összekaparászni, s ha igen, muszáj az észállítással a Krisztus urunk feltámadási ünnepét megvárni?

Ügyvédek mozgalma. Helyeslehető mozgalmat indítottak a helybeli ügyvédek — ugyanis a bíróságnak bírói személyzete — a legnagyobb erőfeszítés mellett nem képes az óriási anyaggal megküzdeni, miért is f. hó 24-én a pertárban értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek az igazságügyi miniszteriumhoz hogy rendszeresítsen egy albírói s egy irnoki állást; *Kubinyi Aladár* törvényszéki elnök a támogatást szintén megígérve — a mozgalmat remélhetőleg siker fogja koronázni.

Garázda ember. A Tamásfala mellett levő u. n. „sereg”-ben nov. hó 28-ikán d. u. *Szarka Nétusz János* favágó *Bréza Mária*t, kinek testvérelé hosszú idő óta vadházasságban él. — most azonban az asszony ott hagyta — fejszével egy fejbe ütötte, hogy a fiatal nő menten összerogyott. A sulyosan sérültet beszállították a helybeli közkórházba, hol a vizsgálóbíró már ki is hallgatta. A gaz tettest elfogták.

Felelős szerkesztő: LUKÁCS GÉZA.

Magán-hirdetések.

Báli selyem 45 krtól

14 forint 65 krig méterenként. — valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 fjt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig posta-fordultával** küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs és kir. udvari szállító) **Zürichben.** — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Hirdetmény.

Tamásfalán, a kiskornu *Andrik Mária* tulajdonát levő ház, mely áll 4 szoba, 2 konyha, pince s az ezekhez tartozó melléképületek, továbbá egy zöldes kertből, **1. évi deczember hó 10-ik napjának d. e. 10 óráján Tamásfalván,** a helyszínen, többit igéres útján nyilvános árverésen szabad kézből el fog adatni. Az árverési feltételek alólírottaknál megtekinthetők.

ANDRIK PÁL, gyám. **VINIS VIKTOR,** körjegyző

Pénz!

Alólírott **termény- és gyapjukereskedő** tisztelettel hozza a földbirtokos és gazdaközönseg tudomására, hogy termény- és gyapjukészletüket a **legmagasabb áron** bármily mennyiségben készpénzfizetés mellett megveszi, esetleg termény- és gyapjutermszterményükre pénzelőleget is ad.

KLEIN MÓR, termény- és gyapjukereskedő.

Lakásom: Rimaszombat, János utca 29. szám. (A volt posta helyén.)

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a Jánosi-utca 29. számú (Szabó György-féle) házban — a volt posta-épületben — egy udvari lakás, mely három szoba, konyha, éléskamra és a hozzátartozó mellékhelyiségekből áll. azonnal — esetleg február 1-re — bére kiadó. — Felvilágosítás nyerhető ugyanott

Hirdetmény.

2-2

Helpa község volt urbéréseinek alulírt megbízottjai közhírré teszik, hogy a nevezett urbéresök tulajdonát képező, a község határában elterülő 26 69 kat. holdon jobbra luez, esékélyebb mennyiségben jegenye- és erdei fenyőből álló erdejéből 3846 tömör m³ becsült **haszonfa** fog a nevezett község házában **december hó 12-én d e. 11 óra** kor megtartandó nyilvános árverésen a leg-többet ígérőnek **eladatni**. Kikiáltási ár m³-ként 2 frt 25 kr., tartoznak árverezők bánatpénz fejében az árverést megelőzőleg 865 frtot készpénzben letenni. Az árverési feltételek a község házában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Helpa, 1898 november hó 10-én.

Bentsik Ernő, Orankin Mihály,
kjegyző. bíró.

Hirdetmény.

Tornallya város vásárjoga 1899-ik év január hó 1-ső napjától számítandó egymásután következő három évre 1898 ik év december hó 8-ik napjának délutáni 3 óráján tartandó nyilvános árverésen bére adatik.

Bánatpénz a 2900 frt kikiáltási árnak 10%-a.
Feltételek a városházán megtekinthetők.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart. Hozzá ezüstös óraláncz 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox valódi sodingtoni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzmegtakarító.

Darabja 3 forint.

A penge *** esillagos acélból és a többi részei alpacéból vannak

Egy külön penge hozzá 1 forint 7-26

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál

Budapest, V., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 darab után egy ingyen küldetik.

Hirdetmény.

3119 sz. — A rimaszombati királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Dr. Krausz Gyula** ügyvéd által képviselt **Bokor Simon** darnyai lakos végrehajtatonak **Nagy István és Nagy Kálmán darnyai** lakosok végrehajtást szenvedő elleni 78 frt 17 kr. toke s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-ez. 144 §-a s a következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Darnya községben fekvő, s a darnyai 47. számú tjkönyvben A 4 sorszám alatt foglalt Nagy István és Nagy Kálmán nevében álló 37 hrszámú zsellérházra, valamint az ezután járó és a darnyai 91. sztkönyvben foglalt közös erdő és legelő illetményből Nagy István és Nagy Kálmán B 192 és B 193. alatti birtokilletésére 320 forintban, és a darnyai 23. sz. tjkönyvben A. 2-22 sorszám alatt foglalt $\frac{1}{4}$ urbéri telekbelől Nagy István és Nagy Kálmán $\frac{1}{4}$ -od résznyi birtokilletésére a 191 frtba ezennel megállapított kikiáltási becsárban annak megtartására határrapul **1898. évi december hó 19-ik** napjának d. e. 10 óráját Darnyán a község házához tűzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok a becsárban alól is el fogtak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át az az 32 frt és 19 frt 10 kr készpénzben vagy az 1882. évi 60-ik t.-ez. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60 t.-ez 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított előismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1898. évi október hó 3-án. **Vozáry,** kir. tszéki bíró.

LAKNER EMIL

DIVATÁRUHÁZA RIMASZOMBATBAN (Erzsébet-tér).

Az idén korábban kezdtem meg a nagy karácsonyi vásárt, melyre a nagyérd. hölgyközönséget teljes tisztelettel meghívom.

Kaphatók őszi és téli szövetek, igen szép és jó ruhakelmék, barchettek, mosó-kelmék és igen nagy választékban vászonárak.

Mindezen ezikkék a legjobb minőségűek és mélyen leszállított áron árusítom el. — Ugy-szintén **ruhabelés** és minden e szakmába tartozó apróságok, nyomint: **zsinór, gomb, czérna, derék-diszek** szintén nagy választékban és a lehető legolcsóbb áron kaphatók.

Felhívom becses figyelmüket a nagymennyiségben levő **maradék-szövetekre**, mit hallatlan olcsó áron árusítok el.

Kérve a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy e kiváló alkalmat el ne mulassa és minél tömegesebb megjelenést kérve, maradtam

1-*

LAKNER EMIL.

Karácsonyi áruk nagy választékban. Bel- és külföldi borok és pezsgők, finom tea- és tea-sütemény, csokoládé és cukorka.

A közelgő karácsonyi és ujévi ünnepekre különféle friss balatoni és dunai hallal fogok szolgálni.

KOHN ADOLF

1-*

fűszer-, liszt-, csemege-, déligyümölcs-, korai főzelék-, friss gyümölcs- és ásványvízkereskedése **Sütődetulajdonos. R.-SZOMBAT, Főter, a ref. templom mellett. Sütődetulajdonos.**

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy üzlethelyiségemet **jelentékenyen megnagyobbítottam** s azt ujonnan átalakítva, a legkényesebb igényeket is kielégíthetem az által, hogy raktáramat dúsán felszereltem a **legfinomabb fűszer, legnemesebb faju kávé, cukor, olasz rizs** stb. árukkal.

Midőn még a n. é. közönséget biztosítom arról, hogy miként eddig, ugy ezentul is főtörekvésem a legjobb minőségű árut jutányosan és pontos kiszolgálattal mellett áru-ítani, hangsúlyozom egyszersmind, hogy üzletem nagy áldozatok árán történt nagyobbitása óta különös sulyt fektetek a valódi, jó fűszerárak tartására és elárusítására.

Magamat és üzletemet a n. é. közönség eddig is tapasztalt jóindulatába és pártfogásába ajánlva, vagyok teljes tisztelettel

KOHN ADOLF.

Különléte bel- és külföldi esemege-sajtók.

Liptói turó, szalámi és vegyes hideg feltétegek.

Naponta friss sütemény saját sütődéjéből. Debreczeni és pesti henger-malmi liszt. Különléte hüvelyesek, szepesi és stockeraui borsó és lencse.

Különléte bel- és külföldi rum, cognac és likőrök, szilvórium, borovieska, törköly és mindenféle szeszes italok.

KOHN ALBERT fakeskedő Rimaszombat.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy raktáromban most már a legjobb **Salgó-Tarjáni, Putnoki és Vadnai kőszén**, a legjutányosabb árban, ugy egész vagonrakomány, valamint métermázsanként is kapható, amiről nálam a tisztelt vevő közönség bármikor meggyőződhet.

Egyszersmind a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlom, hogy nálam mindenkor gazdasági gépek, eredeti Gubicz-ekék, kátrány-lemezek, zsaluhsányi eszerép és téglák, tölgyfapallók és kerítéshez való tölgyfa oszlopok és mindennemű mezőgazdasághoz szükséges anyagok **igen jutányos árban részletfizetésre is** kaphatók.

Egyben tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy az 1831-ben alakult és **143 millió o.-m. é. kor.** alaptőke és készpénzbeli tartalékok felett rendelkező

cs. kir. szabad. triesti ált. bizt. társ. (Assicurazioni Generali)

gömörmegei főügynökségét bírom, és az előforduló mindennemű **tűzbiztosítást**, épületek-, takarmány- és aratási készletekre, ugyszintén törzsbiztosításokat és egyéb ingóságokat nálam a **legolcsóbb díjtételek** mellett biztosításra elfogadok.

Elfogadok továbbá életbiztosításokat minden módozat szerint, jég- és baleset ellen való biztosításokat a lehető legolcsóbb és legjobb feltételek mellett.

Magamat a n. é. vevőközönség figyelmébe ajánlva és eddigi szives pártfogásukat megköszönve, maradtam

teljes tisztelettel

KOHN ALBERT, fakeskedő

és az Assicurazioni Generali gömörmegei főügynöke.

18-26

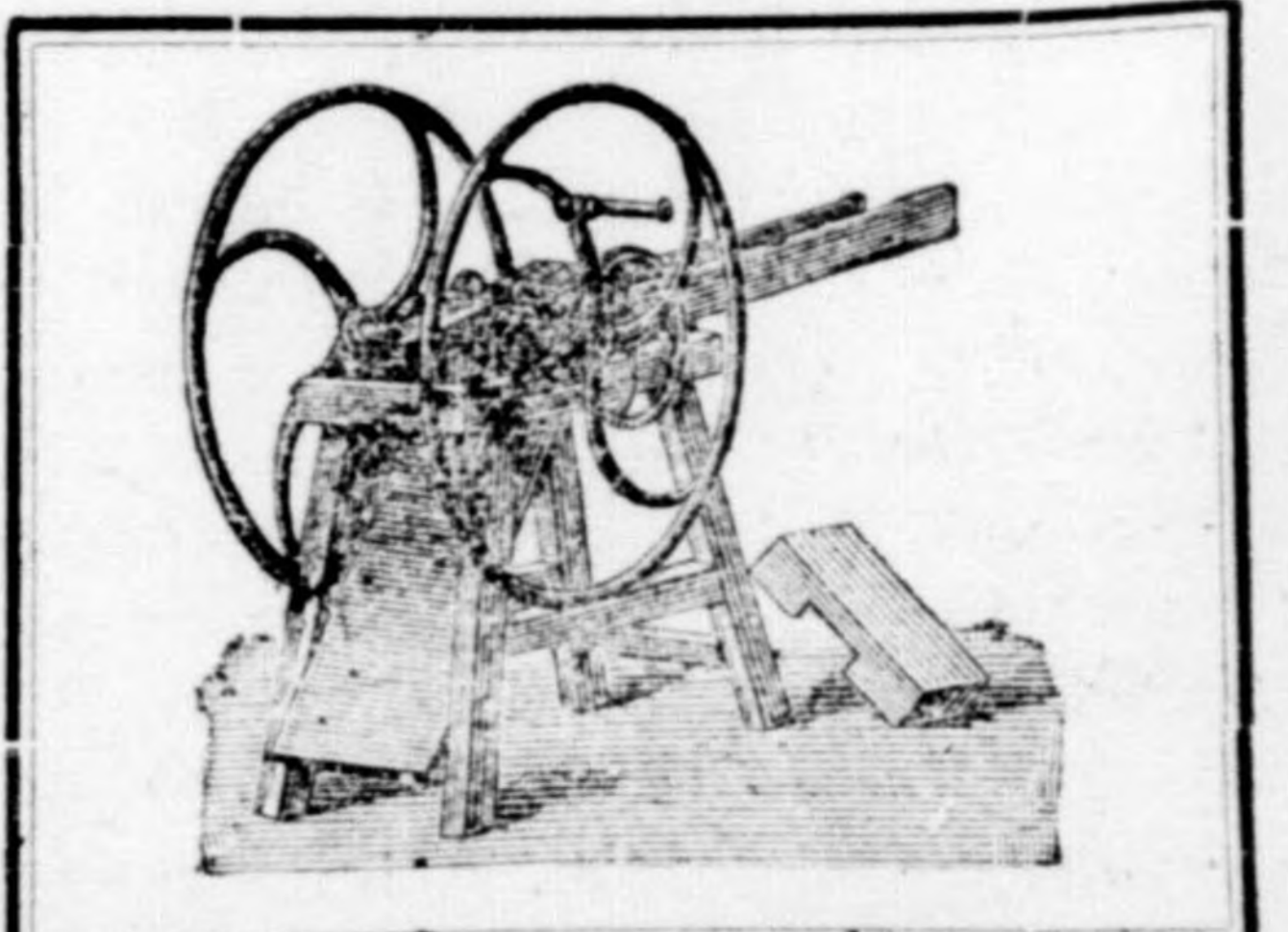
FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czél szerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

Szecska-vágókat, kézi- vagy járgányhajtásra.
Répvágókat és tengerimorzsolókat.
Olajsajtolókat és olajmagpörkölőket.
Olajmag-zúzókat, továbbá
Örlő és daráló malmokat,

Progress-tisztítógépeket, lisztosztályozó hengereket, szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. — Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödének gyártmányai árjegyzékét kívánatra bérmentve küldjük.

2-6

Kérje

The Continental
a Bodega Company.

világhírű spanyol és portugál borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedésekben, valamint poharanként az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Saját fiók: Budapest

csakis: W. Kossuth Lajos és Ujvilág utca sarkán a Genini-Casínóval szemben.